บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ซึ่งเนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา

1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตเทศบาลนครยะลา

2. สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยทางด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ทำการศึกษา คือ นักเรียนระดับอาชีวศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐบาล ในเขตเทศบาลนครยะลา จำนวน 3 แห่ง ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,897 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน แต่เนื่องจากอาจมีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงกำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาศึกษาเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากร (Representative) ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดป็น 500 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการจัดสัดส่วนและการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน นำไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

3.2.2 แบบสอบปัจจัยทางด้านครอบครัว แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

3.2.2.1 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.71

3.2.2.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.71

3.2.2.3 แบบสอบถามการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศในครอบครัว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับมีค่าความเชื่อมั่น 0.81

3.2.3 แบบสอบถามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.81

3.2.4 แบบสอบถามพฤติกรรมทางเพศของลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ คือ ปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ มีค่าความเชื่อมั่น 0.78

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยระดับอาชีวศึกษา จำนวน 3 แห่ง ในเขตเทศบาลนครยะลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจำนวนนักเรียน/รายชื่อนักเรียนและเก็บข้อมูลงานวิจัย พร้อมทั้งให้นักเรียนเข้ารับฟังการบรรยายพิเศษ เรื่องเพศศึกษาในวัยรุ่น

4.2 ผู้วิจัยเตรียมผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยอธิบายถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทดลองใช้แบบสอบถามร่วมกันก่อนที่ผู้ช่วยวิจัยจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง และเปิดโอกาสให้ผู้ช่วยวิจัยซักถามสิ่งที่สงสัย เพื่อป้องกันความผิดพลาดระหว่างเก็บข้อมูล

4.3 หลังจากจัดกิจกรรมบรรยายพิเศษ เรื่อง เพศศึกษาในวัยรุ่นแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามในแต่ละส่วน และสร้างความมั่นใจในการเปิดเผยข้อมูล แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเน้นเรื่องการรักษาข้อมูลเป็นความลับ นักเรียนไม่ต้องระบุชื่อตนเองและชื่อโรงเรียน ข้อมูลที่ได้จะไม่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น หลังจากผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติแล้ว ข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปทำลายทันที

4.4 นักเรียนตอบแบบสอบถามได้อย่างอิสระ โดยไม่กำหนดเวลา และไม่มีครู หรือ ผู้วิจัย อยู่ในห้อง

4.5 เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จให้กลุ่มตัวอย่างนำแบบสอบถามหย่อนลงในกล่องสำหรับรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองโดยตำแหน่งกล่องใส่แบบสอบถามจัดวาง ไว้บริเวณหลังห้องตรงประตูทางออก

4.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามกลับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับด้วยตนเอง เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลใช้สถิติพรรณนาโดยนำเสนอในรูปของตาราง ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

5.2 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยทางด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อและโดยรวม พร้อมทั้งนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์อำนาจการทำนายพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

6. ผลการวิจัย

มีสาระสำคัญสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

6.1 คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.6 และมีอายุระหว่าง 20-22 ปี คิดเป็นร้อยละ 49 โดยมีอายุเฉลี่ย 19.5 ปี ส่วนใหญ่ศึกษาในระดับปวช.ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 26.2 ส่วนใหญ่นับถืออิสลาม คิดเป็นร้อยละ 74.2 นักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 1,000-2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.4 สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา ส่วนใหญ่สมรสและอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 83.2 และพักที่บ้านกับพ่อและแม่ คิดเป็นร้อยละ 44.6 นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.8

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านครอบครัว และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม

6.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านครอบครัว โดยภาพรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.24)

6.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 1.46)

6.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านพฤติกรรมทางเพศ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เคยมีการจับมือถือแขนกับเพศตรงข้ามคิดเป็นร้อยละ 73.6 รองลงมานักเรียนเคยมีการกอดจูบกับเพศตรงข้าม คิดเป็นร้อยละ 43.8 และนักเรียนเคยมีการร่วมเพศ คิดเป็นร้อยละ 26.2 ตามลำดับ จากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติตนด้านพฤติกรรมทางเพศ พบว่า

6.3.1 การจับมือถือแขนกับเพศตรงข้าม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ คิดเป็นร้อยละ 72.6

6.3.2 การกอดจูบกับเพศตรงข้าม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 63.4

6.3.3 การร่วมเพศ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 85.4

6.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ได้แก่ ศาสนา การเที่ยวสถานเริงรมย์ การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และการได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายอำนาจในการทำนายพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ได้ร้อยละ 29.3

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตเทศบาลนครยะลา

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง เคยมีการจับมือถือแขนกับเพศตรงข้ามคิดเป็นร้อยละ 73.6 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่ว่า การจับมือถือแขนกับเพศตรงข้ามเป็นพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ คิดเป็นร้อยละ 72.6 โดยให้เหตุผลว่า เป็นเรื่องธรรมดาสำหรับสมัยนี้ใคร ๆ ก็ทำกัน เป็นการแสดงออกถึงความรัก ความผูกพันที่มีต่อกัน ไม่ได้เสียหายอะไร

เคยมีการกอดจูบกับเพศตรงข้ามคิดเป็น ร้อยละ 43.8 โดยร้อยละ 36.6 ให้เหตุผลว่า เป็นเรื่องธรรมดาสำหรับสมัยนี้ใคร ๆ ก็ทำกัน เป็นการแสดงออกถึงความรัก ความผูกพันที่มีต่อกัน ไม่ได้เสียหายมากนัก แต่ต้องดูให้เหมาะกับสถานที่ แต่ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.4 มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติ โดยให้เหตุผลว่ายังอยู่ในวัยเรียน เป็นเรื่องที่ทำให้เสียหาย ผิดหลักศาสนา และอาจทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ ก่อให้เกิดปัญหาในอนาคตตามมาได้

เคยมีการร่วมเพศ ร้อยละ 26.2 โดยร้อยละ 14.6 ให้เหตุผลว่าแต่งงานกันแล้ว รู้จักวิธีป้องกัน รักและเข้าใจกัน และอยากลอง แต่ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.4 มีความคิดเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติ โดยให้เหตุผลว่า ทำให้เสียหาย ผิดหลักศาสนา ยังอยู่ในวัยเรียน ควรแต่งงานกันอย่างถูกต้องก่อน เพราะการร่วมเพศอาจก่อให้เกิดปัญหาในอนาคตตามมาได้ เช่น การตั้งครรภ์ทำแท้ง ต้องหยุดเรียน พ่อแม่เสียใจ จากข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17-19 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ ที่ได้รับอิทธิพลจากฮอร์โมนเพศสูงสุดในช่วงวัยนี้ ฮอร์โมนเพศจะทำให้ลักษณะทางเพศปรากฏชัดเจนขึ้น และยังเป็นแรงผลักดัน (Sex Drive) ให้เกิดอารมณ์ทางเพศ ซึ่งอาจนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม เช่น เคยมีการกอดจูบและหรือ การร่วมเพศ ส่วนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศดังกล่าวว่าไม่เหมาะสม ในขณะที่มี การปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ พรรณพิมล หล่อตระกูล (2548 : 131-132) ที่กล่าวว่า “เด็กส่วนใหญ่ไม่ได้คิดจะสำส่อนหรือแสวงหาเสรีภาพทางเพศเสมอไป ส่วนใหญ่ยังมีทัศนะในเรื่องเพศเหนียวแน่นมาก แต่พฤติกรรมกลับขัดแย้งกัน ในขณะที่เขามีพฤติกรรมในเรื่องเพศแต่ค่านิยมที่อยากรักษาความบริสุทธิ์ก็ยังเหนียวแน่น เด็กสับสนในตัวเอง หัวโบราณแต่พฤติกรรมทันสมัย เด็กไทยจำนวนมาก แม้ยังยึดถือค่านิยมรักษาพรมจรรย์ แต่ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัฒน์ที่เสรีภาพและการแสดงออกทางเพศเปิดเผยมากขึ้น กลับกลายเป็นแรงส่งให้เด็กต้องมีพฤติกรรมทางเพศที่สมสมัยไป” นอกจากนี้ อมรวิชช์ นาครทรรพ (2548 : 119) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์แบบคู่รัก หรือมักเรียกกันว่า “แฟน” เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดความใกล้ชิด สนิทสนม ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น จะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และสังคม คือ เริ่มมีความสนใจในเพศตรงข้าม และเริ่มคบเพื่อนต่างเพศ ทั้งนี้เพราะเป็นความต้องการตามธรรมชาติของวัยรุ่นชายและหญิงจะค้นหาบุคคลที่ตนพอใจ ประกอบกับในปัจจุบันการคบเพื่อนต่างเพศและการเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ นับว่าวัยรุ่นมีโอกาสและเสรีภาพมากขึ้น จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ไปเที่ยวกันตามลำพัง มีความรัก ความพึงพอใจ และความอยากรู้ อยากทดลอง จึงทำให้มีพฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้ ซึ่งการสำรวจทัศนคติของนักเรียนนักศึกษาระดับมัธยมปลาย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จำนวน 417 คน โดยสวนดุสิตโพล เรื่อง ทำไมนักเรียน นักศึกษา ไทยจึงไม่รักนวล สงวนตัว ร้อยละ 92.81 เห็นว่าการแสดงความรักในที่มิดชิดและเป็นส่วนตัวของคนที่เป็นแฟนกันหรือคนรักกัน เป็นเรื่องที่สามารถทำได้ ร้อยละ 70.26

เห็นว่าการแสดงความรักในที่สาธารณะเป็นสิทธิส่วนบุคคลอีกด้วย นอกจากนี้ร้อยละ 55.64 เห็นว่าการกอดจูบในที่สาธารณะ เป็นเรื่องปกติ และร้อยละ 51.32 เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน หรือการเสียตัวให้แฟนหรือคนรัก เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางเพศ จากผลการศึกษาพบว่า การสัมผัสระหว่างชายและหญิงในลักษณะต่าง ๆ จะสามารถพัฒนาไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ดังนี้ (Muss, 1990 : 10-59 อ้างถึงใน วรรณภา กรีระตระกูล, 2545 : 31-33)

การจับมือถือแขน	สามารถพัฒนาไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ร้อยละ 10
การกอดจูบ	สามารถพัฒนาไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ร้อยละ 60
การลูบคลำ	สามารถพัฒนาไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ร้อยละ 80
การเล้าโลม	สามารถพัฒนาไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ร้อยละ 100

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นนั้น มีรูปแบบที่แน่นอนชัดเจน มีความต่อเนื่องของการกระทำ โดยมีจุดเริ่มต้นที่ชายหญิงได้พบกันสองต่อสอง จากนั้นสัมพัธภาพและความเกี่ยวข้องทางด้านร่างกาย และอารมณ์ จะผูกพันกันอย่างลึกซึ้งขึ้นไปเรื่อย ๆ จนถึงขั้นสูงสุด คือ มีการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ มากมายทั้งต่อตนเองและสังคม หากเกิดขึ้นในขณะที่ยังไม่มีความพร้อม หรือวุฒิภาวะทั้งสองฝ่าย เมื่อพิจารณาปัญหาเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันส่วนหนึ่งอาจมาจากเพศศึกษาตกยุค เด็กขาดทักษะการปฏิเสธ พ่อแม่ไม่คุยเรื่องเพศกับลูก การระบาดของสื่อลามกและสถานเริงรมย์ที่มีอยู่มากมาย

2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ได้แก่ ศาสนา การเที่ยวสถานเริงรมย์ การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และการได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายอำนาจในการทำนายพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ได้ร้อยละ 29.3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษา ที่นับถือศาสนาอิสลามมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เป็นไปในทิศทางเดียวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่เสียหายและผิดหลักศาสนา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรรณภา ไชยประสิทธิ์ (2548 : 42) ที่พบว่าการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอิสลาม สามารถทำนายพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมุสลิมได้ร้อยละ 13 ($P < 0.01$) จารึก เซ็นเจริญ และ มุหัมมัด พายับ (ม.ป.ป. : 1-17) สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ (2544 : 1-38) อมิรา อัสสาฟ-มุฟตีร์ ซุบัยร์ บายาต (2538 : 1-17) อาอิชะห์ มุนีวรวงษ์สันต์ผู้แปล (2543 : 63-65) ได้กล่าวถึงเรื่องเพศ และบทบาทครอบครัวในบริบทของศาสนาอิสลามอย่างสอดคล้องกันว่า ศาสนาอิสลามได้อุบัติขึ้นพร้อม ๆ กับคำสอนเพื่อชี้นำมวลมนุษย์ ไปสู่แนวทางที่ดีกว่า ไม่ว่าจะเป็นโลกนี้ หรือโลกหน้า สำหรับเรื่องความต้องการทางเพศ อิสลาม ได้วางแนวทาง เพื่อให้มนุษย์ มีอำนาจเหนืออารมณ์และความ

ต้องการทางเพศ และกำหนดแนวทางเพื่อให้มนุษย์สามารถควบคุม อารมณ์ของตน ดังนั้นคำสอนของศาสนาอิสลามจึงไม่ใช่ตัวทำลายความต้องการทางเพศ แต่ก็มิใช่เปิดทางให้มนุษย์ ใช้ความต้องการทางเพศอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด สัญชาตญานทางเพศเป็นพลังที่สำคัญที่สุดในการมีชีวิตอยู่ อิสลามได้ให้ภาพลักษณ์ที่สมบูรณ์ในพลังทางเพศ การยับยั้งชั่งใจทางเพศ เป็นพื้นฐานของสถาบันครอบครัวของอิสลาม โดยปกติแล้วมุสลิมทั้งชายและหญิงจะร่วมเพศครั้งแรกกับคู่แต่งงานเท่านั้น จากการศึกษาคำสอนของศาสนาอิสลาม จะเห็นว่าอิสลามพยายามขจัดปัญหาทางเพศอย่างจริงจัง มีคำสอนที่เป็นการป้องกันมิให้มีการประเวณีนอกสมรส เกิดขึ้นในสังคม ได้แก่ 1) อิสลามกำหนดให้มนุษย์ศรัทธามั่นในพระเจ้า ทั้งนี้เพื่อให้มนุษย์อยู่ในกรอบที่ อิสลามกำหนด นั่นคือ การดำรงการละหมาด การถือศีลอด และอื่น ๆ ถือเป็นวิธีการบังคับจิตใจให้มีคุณธรรม และคุณธรรมดังกล่าวมีผลในการสกัดกั้นปัญหาสังคม ซึ่งรวมถึง การประเวณีนอกสมรสด้วย ดังเช่น การถือศีลอด เพราะการถือศีลอดนั้นจะช่วยลดความต้องการทางเพศลงได้ 2) อิสลามได้วางบทลงโทษหนักสำหรับผู้ผิดประเวณี ซึ่งถือว่าการประเวณีนอกสมรส นั้นเป็นความผิดที่รุนแรงอันดับสามรองจากการตั้งภาคีต่อพระเจ้าและการฆ่าลูกของตน 3) อิสลามสนับสนุนการใช้ชีวิตคู่ที่ผ่านการสมรสอย่างถูกต้อง 4) อิสลามห้ามกิจกรรมที่จะนำมาซึ่งการประเวณีนอกสมรส กล่าวคือ ปิดกั้นหนทางที่นำไปสู่การดังกล่าว แม้จะเป็นเพียงเล็กน้อยก็ตาม เช่น การแต่งกายไม่มิดชิด โป๊หรือรัดรูป การเดินทางคนเดียว การนัดพบตามลำพังกับเพศตรงข้าม การสัมผัสจับมือถือแขน การกอดจูบลูบคลำ และการเล้าโลม เป็นต้น

นอกจากนี้การเที่ยวสถานเริงรมย์ ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสถานเริงรมย์ มีหลากหลายรูปแบบ เช่น โรงภาพยนตร์ ดิสโก้เธค คอกเทลเลาจ์ ผับ ไนท์คลับ คาราโอเกะ อาบอบนวด และสถานบริการทางเพศ และเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ววัยรุ่นจึงนิยมเข้าไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ซึ่งบางแห่งมีการเผยแพร่ภาพที่ยั่วยุกามารมณ์ มีการขายบริการทางเพศแอบแฝงอยู่ และมีการแสดงโชว์ต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการทางเพศ และหลังจากนั้นก็จะซื้อบริการทางเพศของสถานเริงรมย์แห่งนั้น หรือไปหาทางผ่อนคลายความต้องการทางเพศจากแหล่งอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของดารุณี ภูษนสุวรรณศรี (2540 : บทคัดย่อ)ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครพบว่า การเที่ยวสถานเริงรมย์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสามารถทำนายพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสได้ดีที่สุด ร้อยละ 43.20 ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกับ ทวีวรรณ ชาลีเครือ (2541 : 53) ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด คือ กลุ่มที่เคยเที่ยวสถานเริงรมย์ ร้อยละ 64.7 และอรชร อัฐทวีลาภ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่า การไปเที่ยว

สถานเริงรมย์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น จากแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวมาพบว่า ผลการศึกษามีความสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือการไปเที่ยวสถานเริงรมย์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เป็นอีกตัวแปหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา สอดคล้องกับคำกล่าวของ อมรวิชช์ นาครทรรพ (2547 : 120-179) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันเด็กไทยมีแนวโน้มถูกดูดด้วยกระแสบริโภคนิยม และสภาพชีวิตอิสระ ตลอดจนสื่อต่าง ๆ ที่ทำให้เด็กห่างเหินครอบครัวมากขึ้น ส่วนพ่อแม่เองก็ประสบปัญหาการไล่กวดให้ทันแบบแผนการใช้ชีวิตของลูกมากขึ้น จำนวนสื่อลามกได้เพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ปริมาณและความหลากหลาย รวมทั้งสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้นด้วย โดยเฉพาะสื่อทางอินเตอร์เนต ซึ่งจากการสำรวจจำนวนเว็ปไซต์ที่เกี่ยวกับเว็บลามก พบว่ามีมากกว่า 106 ล้านเว็บ สภาพดังกล่าวทำให้จำนวนเยาวชนที่ใช้เวลาไปกับการดูหนังสือโป๊ เว็บโป๊ หรือภาพยนต์ลามกอนาจารเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว จากการสำรวจของเอแบคโพลในเด็ก ป.6-ม.6 จำนวน 1,700 คน ใน 20 จังหวัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 19.7 ที่ระบุว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมีสาเหตุมาจากการดูหนังโป๊ด้วยกัน และอีกร้อยละ 16.5 จากการดูหนังสือโป๊ นอกจากนี้รูปแบบพฤติกรรมหรือการกระทำในสื่อโทรทัศน์ที่ส่งผลกระทบต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ เช่นการกอดจูบ ลูบคลำ ซึ่งเด็กที่มีพฤติกรรมเหล่านี้ยอมรับว่าเลียนแบบจากหนัง การดูหนังทำให้เกิดอารมณ์แล้วอยากทำตาม สอดคล้องกับทวีวรรณ ชาลีเครือ (2541 : 53) ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การดูวิดีโอ ปลุกเร้าอารมณ์ และดูภาพปลุกเร้าอารมณ์จากคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์ ต่อการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ0.001 และขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า การใช้สื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศเป็นปัจจัยที่มีความ สัมพันธ์กับการร่วมเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของ อรชร อัฐทวีลาภ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่าการรับสื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นและ นิภา ไกรเสวกวิสัย (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการร่วมเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังมีอิทธิพลต่อความถี่ของการร่วมเพศอีกด้วย จากงานวิจัยที่กล่าวมา พบว่า ผลการศึกษามีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือการใช้สื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

สำหรับตัวแปรการได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา สอดคล้องกับคำกล่าวของ พรรณน้อย ทีปรักษพันธ์ (2541: 15-16) ที่พบว่าวัยรุ่นมีสังคมที่กว้างขวางมากขึ้น มีการติดต่อกับคนอื่นที่นอกเหนือจากคนคุ้นเคย และในวัยนี้ให้ความ สำคัญกับเพื่อนมาก โดยพร้อมเสมอที่จะอุทิศตนเพื่อกลุ่มของตน ทั้งนี้เพราะต้องการการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่ง และความสำคัญในกลุ่มวัยรุ่นมักใช้เวลาส่วนใหญ่กับเพื่อนวัยเดียวกันมากกว่าวัยอื่น ๆ ดังนั้นด้วยความรู้สึกนึกคิดที่พอ ๆ กัน เช่น เรื่องเพศ วัยรุ่นมักปรึกษากันเอง ความรู้ที่แลกเปลี่ยนกันอาจเป็นความรู้ที่ผิด และขาดประสบการณ์ที่แท้จริง และถ้ากลุ่มเพื่อนเป็นแหล่งยั่วยุให้เห็นผิดเป็นชอบ อาจชวนกันกระทำในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การหนีโรงเรียน การลักขโมย การสูบบุหรี่ การเที่ยวเตร่ในสถานเริงรมย์ เป็นต้น อันก่อให้เกิดปัญหาทางเพศตามมาได้ ซึ่งจากการสำรวจของโครงการ ดูเร็กซ์ โกลบอล เซ็กส์เซอร์เวย์ 2000 ที่ จุไรรัตน์ แสนใจรักษ์ (2547 : 128) ได้นำเสนอภาพรวมเกี่ยวกับทัศนคติและการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นไทยเรียนรู้เรื่องเพศจากคนในครอบครัวน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เรียนรู้เรื่องเพศจากเพื่อน การสอนในโรงเรียน คู่นอน และสื่อต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ในเรื่องเพศจากพ่อแม่ เพียงร้อยละ 5.6 เท่านั้น

ส่วนปัจจัยทางด้านครอบครัว ที่ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตเทศบาลนครยะลาได้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ บิดามารดา สมรส อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 83.2 แต่พักอาศัยที่บ้านกับพ่อและแม่ร้อยละ 44.6 และได้รับความรู้เรื่องเพศจากพ่อแม่เพียงร้อยละ 5.6 เท่านั้น เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่าอาจส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว เช่น การพูดคุยในเรื่องเพศ และปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ซึ่งบางครั้งอิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์ ประกอบกับแรงขับทางเพศ ทำให้วัยรุ่นสนใจในเรื่องเพศ อยากหาประสบการณ์ใหม่ให้กับชีวิต โดยเฉพาะประสบการณ์ ทางเพศ ประกอบกับเป็นช่วงวัยที่มีการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และพยายามจะออกจากปกครองของผู้ใหญ่ เป็นระยะที่ทั้งสองเพศมีความใกล้ชิดกันในสังคมมากขึ้น เช่น มีการเรียนร่วมกันในโรงเรียน นอกจากนี้การมีกิจกรรมในสังคมมากขึ้นทำมีโอกาสได้รับสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศได้เพิ่มขึ้นได้ โดยเฉพาะ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน มีสิ่งยั่วยุในเรื่องเพศมากขึ้น เช่น หนังสือ ภาพยนตร์ วีดีโอ อินเตอร์เน็ต ที่มีการเผยแพร่ข่าวสารในเรื่องเพศไม่เหมาะสม และสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย นอกจากนี้ผลจากการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบครอบครัว ความผูกพันใกล้ชิดของสมาชิกในครอบครัวลดน้อยลงกว่าในอดีต พ่อแม่มีเวลาอยู่กับลูกน้อยลง นักเรียนบางคนต้องเดินทางจากต่างจังหวัด เข้ามาอยู่ในหอพัก โดยไม่มีผู้ปกครองดูแล ตลอดจนอิทธิพลจากวัฒนธรรมทางตะวันตกที่เผยแพร่เข้ามาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปิดเผยในเรื่องเพศ อาจส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นได้ ประกอบกับการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในบริบทพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งวัฒนธรรม ความเชื่อ และการดำเนินชีวิต

ที่มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่เน้นในหลักศรัทธาต่ออัลลอฮ (พระเจ้า) เมื่อศรัทธาก็จะนำไปสู่การเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักศาสนา ซึ่งหลักปฏิบัติมีความครอบคลุมการดำเนินชีวิตในทุกเรื่อง รวมทั้งเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศ กล่าวได้ว่า ศาสนาอิสลาม คือ วิถีในการดำเนินชีวิตของมุสลิม (The Way of Life) ครอบครัวมุสลิมจึงอยู่ภายใต้อิทธิพลของศาสนาเช่นกัน หากครอบครัวมีความเคร่งครัดในหลักศาสนา อาจทำให้ลูกไม่กล้าพูดคุยหรือปรึกษาพ่อแม่หารือในเรื่องเพศ หรือวิธีแก้ปัญหาเมื่อมีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสมเกิดขึ้น เพราะเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักศาสนา ประกอบกับสังคมไทยได้กำหนดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องสกปรกหยาบช้าพูดถึงไม่ได้ ทำให้วัยรุ่นไม่กล้าพูดคุย หรือปรึกษาปัญหาทางเพศกับบุคคลที่ควร อันได้แก่ บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ หรือครู จึงหันไปแสวงหาความรู้ และประสบการณ์จากสื่อมวลชน และกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน ซึ่งต่างก็มีความรู้และประสบการณ์น้อยเช่นเดียวกัน จึงทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์จนถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ สอดคล้องกับวัฒนา สาระขวัญ (2545 : 28) ที่กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเตรียมตัวจะพึ่งตนเองเป็นอิสระ ขณะที่ยังต้องการได้รับการสนับสนุนปกป้อง และคำแนะนำจากบิดามารดา จึงอาจเกิดความยุ่งยากมากระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา แรงผลักดันทางเพศซึ่งถูกกระตุ้นโดยฮอร์โมนจะรุนแรงขึ้น จนยากจะเก็บกดไว้ได้ ความรู้สึกทางเพศจึงหันออกไปสู่บุคคลภายนอกครอบครัว การมีความรัก ความต้องการทางเพศ จะเข้าไปแทนที่การยึดติดกับบิดามารดา ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าวัยรุ่นอาจมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันสมควร ซึ่งน่าจะเป็นผลจากอารมณ์มากกว่าจะเป็นเรื่องคุณธรรมหรือจริยธรรมทั้ง ๆ ที่วัยรุ่นอาจจะรู้ว่าสิ่งใดผิดหรือถูกแต่เนื่องจากถูกกดดันจากอิทธิพลของปัจจัย 3 ด้านได้แก่ (ดุษฎี เจริญสุข, 2540 อ้างถึงใน วัฒนา สาระขวัญ, 2545 : 28–30)ปัจจัยด้านชีววิทยา อิทธิพลของฮอร์โมนเพศ ปัจจัยด้านจิตวิทยา จิตสำนึกของความเป็นหญิงหรือชายที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ อยากมีบทบาทเป็นภรรยา หรือสามีจะผลักดันให้วัยรุ่นเกิดมีเพศสัมพันธ์ได้ และหากวัยรุ่นนั้นมีประสบการณ์ในวัยเด็ก หรือปัจจุบันมีปัญหาขาดความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวก็ย่อมทำให้ต้องการแสวงหาสิ่งชดเชย และมีเพศสัมพันธ์ตามมาได้ นอกจากนี้ปัจจัยด้านสังคมยังเป็นตัวกำหนดการแสดงออกทางเพศว่าควรเป็นอย่างไร อะไรคือความถูกต้อง เช่น เพศหญิงต้องรักนวลสงวนตัวไม่ข้องแวะเรื่องเพศ ยิ่งไม่แสดงออกเรื่องเพศเท่าไรยิ่งไร้เดียงสาทางเพศเท่านั้น แต่ปัจจุบันอารยธรรมตะวันตกได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากในสังคมไทย ชายหญิงมีอิสระเสรีในการติดต่อกันมากขึ้นการแสดงออกทางเพศที่เป็นการรักนวลสงวนตัวจึงน้อยลง

8. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ศาสนา การเที่ยวสถานเริงรมย์ การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และการได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อน ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตเทศบาลนครยะลา ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 การสอนเพศศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามควรประยุกต์การสอนให้สอดคล้องกับหลักการทางศาสนา เพื่อลดแรงต้านจากความคิดเห็นที่ว่า เพศศึกษาคือการชี้โพรงให้กระรอก เพราะแท้จริงแล้ว มุมมองเรื่องเพศกับศาสนาอิสลามไม่ใช่เรื่องใหม่ ในคัมภีร์อัลกุรอานสอนเรื่องเพศไว้ เช่น พัฒนาการทางเพศ การมีประจำเดือน การฝันเปียก สัมพันธภาพการอยู่ร่วมกันระหว่างชาย หญิง สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น แต่สิ่งที่เข้ามาใหม่คือกระบวนการถ่ายทอดเรื่องเพศ ให้นักเรียนสามารถคิดได้ วิเคราะห์เป็น และมีทักษะชีวิต ในการดูแลตนเอง ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน โดยกลุ่มองค์กรทางศาสนาควรมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้โดยสอดแทรกเรื่องเพศศึกษาร่วมกับหลักการทางศาสนาแก่เยาวชน

1.2 กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข ควรมีการประสานงาน และร่วมมือในการวางแผน การกำหนดนโยบายทั้งทางด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและลดปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยระดับอาชีวศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะองค์ความรู้เกี่ยวกับการรู้จักงดเว้น (Abstinence Education) โดยเน้นให้เด็กมีทักษะในการปฏิเสธหรือพาตัวเองออกมาจากสถานการณ์ที่มีแรงยั่วยุหรือกดดันทางเพศ เช่น การเที่ยวสถานเริงรมย์ การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

1.3 ควรจัดให้มีการอบรมเรื่องเพศศึกษา และการให้คำปรึกษา แก่แกนนำนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาและสร้างแกนนำวัยรุ่น ในลักษณะกิจกรรม “เพื่อนช่วยเพื่อน” เนื่องจากวัยรุ่นมักไว้ใจพูดคุย ปรึกษาหารือในเรื่องเพศ กับเพื่อนมากกว่าคนอื่น ๆ และจากผลการศึกษาพบว่าการได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนเป็นตัวทำนายพฤติกรรมทางเพศ ดังนั้นหากวัยรุ่นมีความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง และเข้าใจในหลักการให้คำปรึกษาแล้ว ก็จะช่วยให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้

1.4 ครอบครัวควรมีบทบาทในการดูแลลูกเพิ่มมากขึ้น ในแง่ภูมิปัญญาการเลี้ยงดูลูก ให้ทันต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาต่าง ๆในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมและรับรู้ในกิจกรรมของลูก เป็นที่ปรึกษา มีจิตวิทยาและมีทักษะในการสื่อสารกับวัยรุ่น เพื่อลดช่องว่างระหว่างกันในครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพลน้อยลง

1.5 รัฐควรมีมาตรการในการควบคุมสื่อที่มีอยู่อย่างมากมายในปัจจุบัน เช่น หนังสือปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ ภาพยนต์และเทปโทรทัศน์ที่ปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ และเผยแพร่ส่งเสริมความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสม โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆให้มากยิ่งขึ้น

1.6 การพัฒนาระบบบริการทางสุขภาพแก่วัยรุ่นควรสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของวัยรุ่น เช่นมุมเพื่อนใจวัยรุ่น คลินิคให้คำปรึกษาวัยรุ่น โดยเฉพาะเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศ ตลอดจนผลจากการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่นการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การทำแท้ง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเน้นการบริการแบบ One Stop Service ลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อน เพื่อให้วัยรุ่นเข้าถึงบริการมากขึ้น เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของวัยรุ่นที่ช่วยให้ได้รับความรู้ คำแนะนำปรึกษา ที่ได้มาตรฐานและถูกต้องเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตเทศบาลนครยะลา เท่านั้น จึงควรขยายผลการศึกษาสู่วัยรุ่นในระบบการศึกษาอื่น ๆ ด้วย เช่น กลุ่มวัยรุ่นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม วัยรุ่นสายสามัญศึกษา หรือระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น รวมทั้งแบบแผนการมีพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นว่าเป็นอย่างไร โดยใช้วิธีการศึกษาแบบสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ระดับลึก (In depth Interview) เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นได้อย่างละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นตอนต้น เพราะในปัจจุบันการมีเพศสัมพันธ์พบว่ามีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้ในการวางแผนและแก้ไขปัญหาทางเพศ และวางมาตรการในการป้องกันในระยะเริ่มต้น ซึ่งเป็นระยะที่ขนาดของปัญหาทางเพศยังไม่รุนแรงมากนัก

2.4 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ทัศนคติต่อความรัก ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส เจตคติเรื่องเพศ การรับรู้ผลของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส การอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้ามที่อาจเป็นตัวพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนในระบบการศึกษาอื่น ๆ